

Raadsvergadering

Zaaknummer Z26159815

Onderwerp: Financiële stukken Omgevingsdienst IJmond

Portefeuillehouder: Wethouder Schilder

Aan de raad.

Voorstel

1. in te stemmen met de ontwerpbegroting 2027 van de Omgevingsdienst IJmond (ODIJmond);
2. middels de concept brief aan de ODIJmond aangeven dat u instemt met de ontwerpbegroting 2027
3. kennis te nemen van de jaarrekening 2025, inclusief de accountantsverklaring en controleverklaring, van de ODIJmond.

Kern van het voorstel, samenvatting

Sinds 1 mei 2017 is de gemeente Edam-Volendam deelnemer in de Gemeenschappelijke Regeling (GR) Omgevingsdienst IJmond (ODIJmond). De ODIJmond voert voor onze gemeente de wettelijke basistaken en het plustakenpakket op het gebied van milieu uit. Voor het basistakenpakket, zoals dit gold onder de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo), zit de gemeente Edam-Volendam in de GR. Per 1 januari 2027 wordt de GR aangepast en worden ook de plustaken ondergebracht in de GR, met een dienstverleningsovereenkomst t.a.v. de afspraken over de uitvoering van de taken.

Ingevolge artikel 29 van de GR heeft de gemeente Edam-Volendam van de ODIJmond de ontwerpbegroting voor het jaar 2027 ontvangen.

De begroting 2027 zal naar verwachting door de vergadering van het Algemeen Bestuur (AB) op 1 juli 2026 worden vastgesteld. De gemeente kan indien gewenst voor die datum een zienswijze indienen.

Tenslotte heeft de ODIJmond de jaarrekening 2025 (inclusief accountants- en controleverklaring) ter kennisname gestuurd.

Het jaarverslag 2025 m.b.t de uitvoering van de taken zal u te zijner tijd ter kennisname ontvangen.

Het advies is in te stemmen met de voorliggende ontwerpbegroting Omgevingsdienst IJmond 2027 en de ODIJmond hier schriftelijk van op de hoogte te stellen (positieve zienswijze), met inachtneming van onderstaande aandachtspunten:

- blijvend kritisch te kijken naar mogelijkheden voor efficiency en kostenbesparing;
- de ontwikkeling van overhead- en bedrijfsvoering kosten nadrukkelijk te blijven monitoren;
- bij verdere samenwerking of mogelijke samenwerking met andere omgevingsdiensten actief te sturen op schaalvoordelen en beperking van kosten;
- en de deelnemers van de ODIJmond periodiek inzicht te geven in de effecten van de ingezette maatregelen op zowel kwaliteit, capaciteit als financiële ontwikkeling. Bijvoorbeeld in de vorm van een halfjaarlijkse rapportage.

Beleidsdoelstelling / Maatschappelijk effect

De gemeenteraad informeren over de ontwerpbegroting 2027 van de ODIJmond en de raad de gelegenheid te geven een zienswijze in te dienen.

De gemeenteraad kennis te laten nemen van de financiële jaarstukken over 2025.

Toelichting en argumenten

ODIJmond is een gemeenschappelijke regeling waarin de gemeenten Heemskerk, Beverwijk, Bloemendaal, Edam-Volendam, Haarlem, Heemstede, Landsmeer, Oostzaan, Purmerend, Uitgeest, Velsen, Waterland, Wormerland, Zandvoort en Provincie Noord-Holland participeren om de wettelijke taken vergunningverlening, toezicht en handhaving milieu uit te laten voeren.

De deelnemers van de ODIJmond zijn verantwoordelijk voor een gezonde en veilige leefomgeving voor hun inwoners, ondernemers en bezoekers. ODIJmond vervult een uitvoerende rol in de bescherming en bevordering van de kwaliteit van de leefomgeving. Een goed en structureel functionerende organisatie is hiervoor noodzakelijk. De afgelopen jaren werkte de ODIJmond aan een toekomstbestendige organisatie. Via een herijking van de Gemeenschappelijke Regeling (GR) en de financieringsstructuur zette de organisatie stappen om de uitvoering van de wettelijke taken op het noodzakelijke uitvoeringsniveau te krijgen. Hiermee wordt de organisatie in staat geacht om de opdracht met het oog op toekomstige ontwikkelingen en behoud van het niveau van haar dienstverlening, uit te blijven voeren.

De afgelopen 2,5 jaar zijn de deelnemers van ODIJmond hierin stapsgewijs meegenomen. Zo is in uw raad van 25 september 2025 de herijking van de financiering, de verplichte en niet verplichte taken en de en toekomstscenario's behandeld (raadsvoorstel Toekomstbestendigheid Omgevingsdienst IJmond: <https://portal.ibabs.eu/Agenda/View/32950dad-8d43-4f01-b994-08542a52cbff>).

Daarnaast is de kadernota voor de begroting van 2027 op 19 februari 2026 behandeld in de gemeenteraad (raadsvoorstel Kadernota 2027 Omgevingsdienst IJmond: <https://portal.ibabs.eu/Agenda/View/6c69ffca-42ed-412c-b5da-54f48ec2417b>).

Op 8 april jl. stemde het Dagelijks Bestuur (DB) van ODIJmond in met de financiële jaarstukken 2025 en de ontwerpbegroting 2027. Het Algemeen Bestuur (AB) heeft op 13 mei jl. ingestemd met de stukken. Voor de ODIJmond en haar deelnemers is deze begroting een belangrijke mijlpaal binnen het programma Toekomstbestendig ODIJmond.

Concept Ontwerpbegroting 2027

Het DB van de ODIJmond heeft 8 april jl. en het AB op 13 mei jl. ingestemd met de ontwerpbegroting 2027. Hierin worden de algemene financiële en beleidsmatige kaders beschreven.

Met de begroting zet de ODIJmond een belangrijke stap in het toekomstbestendig maken van de organisatie. De organisatie herstelt de balans tussen opdracht en de beschikbare middelen en herstelt de scheefgroei die daarin was ontstaan tussen de deelnemers. De begroting herstelt ook de balans tussen de incidentele en structurele middelen. Door de inzet van extra structurele middelen stijgt het omzetvolume van de dienst met ongeveer 20% (€ 2,6 miljoen). Hiervan is € 1,7 miljoen bestemd voor de dekking van bestaande vaste kosten, waarmee ook het meerjarige begrotingstekort wordt opgelost. De omzetsijging draagt daarnaast bij aan de benodigde versterking van de organisatie. Dit vertaalt zich onder andere door in een groei van de formatie (circa 7,2 fte) en investeringen in opleiding, innovatie en bedrijfsvoering.

ODIJmond presenteert met haar begroting een nieuwe financieringssystematiek, waarbij deelnemers bijdragen op basis van alle ingebrachte taken. Dit vergroot de transparantie en maakt beter inzichtelijk wat de uitvoering per deelnemer kost en oplevert. De organisatie rekent daarbij af op basis van gerealiseerde uren, met periodieke evaluaties om de systematiek te verbeteren. Via de kadernota bood

de ODIJmond haar deelnemers de gelegenheid om hierover wensen en bedenkingen kenbaar te maken. De gemeente Edam-Volendam heeft de volgende bedenkingen aan de ODIJmond meegegeven:

- *om de achterstanden in te lopen heeft het bestuur van de ODIJmond eerder besloten 10% extra capaciteit op te nemen en deze tot en met 2030 mee te nemen in de begroting, zodat de belangrijkste vergunningen sneller kunnen worden geactualiseerd. Deze keuze is nu ook verwerkt in de Kadernota 2027. Aangegeven dient te worden of en zo ja, hoe wordt voorkomen dat deze kosten structureel worden na 2030.*
- *in de kadernota is aangegeven dat het meerjarig onderhoudsplan voor het kantoor van de ODIJmond in Beverwijk in 2026 zal worden geactualiseerd. Daarmee zijn de kosten, die hieruit voortkomen, nog niet meegenomen in de nieuwe financiering en daarmee in deze kadernota. Evenals het eventuele kosteneffect als de financiering voor het pand zal moeten worden verlengd. Wij hebben zo onze bedenkingen bij het risico wat hiermee wordt genomen. Dit kan leiden tot een nog hogere bijdrage.*

De ontwerpbegroting bestaat uit twee delen: inhoudelijk thema's die een belangrijke rol gaan spelen in 2027 en de verdere versterking van de uitvoeringsorganisatie.

Inhoudelijk richt de ODIJmond zich op verdere implementatie en optimalisatie van de Omgevingswet, versterking van vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) en het inspelen op nieuwe maatschappelijke thema's. Tegelijkertijd wordt ingezet op data gedreven werken, innovatie en samenwerking met partners, onder andere via landelijke trajecten en regionale samenwerkingsagenda's.

Kosten-efficiency

De begroting houdt rekening met externe factoren zoals arbeidsmarktkrapte, stijgende kosten en de financiële positie van deelnemers. Het toekomstbestendig borgen van de wettelijke taken van de ODIJmond komt op een lastig moment. De financiële positie van de deelnemers staat richting 2027 zwaar onder druk. Dat is de reden dat de ODIJmond in dit proces haar deelnemers nauwgezet heeft betrokken bij de diverse bestuurlijke keuzemomenten. In de begroting 2027 gaat de ODIJmond nader in op het verzoek om kostenefficiëntie te realiseren. Op basis van een eerste analyse was het beeld dat een versterking van 17 tot 21 fte nodig was om de kwaliteit en continuïteit in hun uitvoering te waarborgen. Door gezamenlijke, bestuurlijke keuzes is dit teruggebracht tot 7,27 fte. Daarmee is nadrukkelijk gezocht naar een balans tussen noodzakelijke investeringen en beheersing van kosten. Dit zorgt niet voor de gewenste besparing op de huidige begroting, maar beperkt wel de stijging van het omzetvolume. Het bestuur van de ODIJmond vindt en benadrukt dat deze stijging nodig is om de dienst toekomstbestendig te maken en de opdracht ook in de toekomst goed te kunnen blijven uitvoeren.

Dit is ook noodzakelijk in het licht van het meest realistische toekomstscenario, een mogelijke fusie met Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied.

Tarief 2027

Het basistarief van de ODIJmond voor de uitvoering van haar diensten bedraagt voor 2027 € 116,95 (begroting 2026 was dat: €109,55). Dit tarief is berekend op basis van de declarabele uren voor de uitvoering van taken per projectgroep inclusief de kosten van de overhead.

Jaarrekening 2025

De belangrijkste onderwerpen uit de Jaarrekening 2025 zijn:

- Het resultaat over 2025 is € 7.305,- negatief. Conform de wettelijke bepalingen in de BBV mag de ODIJmond niet meer aan de reserves toevoegen dan maximaal het resultaat van het boekjaar. Omdat de ODIJmond over 2025 een negatief resultaat kent, maar gedurende 2025 al een bedrag ad.

€ 1.004.067 heeft toegevoegd aan de nieuw gevormde bestemmingsreserve vrijval projectgelden, zal op de toevoeging een onttrekking moeten worden gedaan van minimaal € 7.305.

Het voorstel is om het negatief resultaat voor 2025 aan te vullen met de onttrekking van de algemene reserve naar nul.

- In 2025 heeft er een correctie plaatsgevonden op verantwoorde rentebaten schatkistbankieren over boekjaren 2023 en 2024 op projecten. Deze rentebaten, ontvangen rente op schatkistbankieren, is ten onrechte als rentebaten geboekt. Deze baten zijn in 2025 weer toegevoegd aan het reguliere exploitatieresultaat. De rentebaten waren niet begroot.

Bij de jaarrekening gaan als bijlagen de accountantsverklaring en de controleverklaring

Kanttekeningen en alternatieven

De gemeenteraad kan er voor kiezen om niet in te stemmen met de ontwerp begroting 2027. De begroting 2027 is echter naar een lang en zorgvuldig traject tot stand gekomen, waarin de gemeenteraad meerdere keren om input is gevraagd. Om nu niet in te stemmen met de ontwerp begroting is dan mosterd na de maaltijd.

Financiële middelen en effecten begroting

Er wordt waardering uitgesproken voor de inspanningen die de afgelopen jaren zijn geleverd om de organisatie van de ODIJmond toekomstbestendig te maken, de basis van de organisatie op orde te brengen en de financieringsstructuur te herijken. In de ontwerpbegroting is zichtbaar rekening gehouden met eerdere bestuurlijke gesprekken over efficiency, uniformering van dienstverlening en het beperken van de groei van de organisatie. Daarbij is de oorspronkelijk geadviseerde uitbreiding van 17-20 fte teruggebracht naar 7,2 fte.

Het is begrijpelijk dat deze investering noodzakelijk wordt geacht om de wettelijke taken op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving op kwalitatief voldoende niveau te kunnen blijven uitvoeren. Ook wordt erkend dat het huidige uitvoeringsniveau zich volgens de benchmark reeds aan de onderzijde bevindt van vergelijkbare omgevingsdiensten en dat het voorkomen van nieuwe achterstanden een belangrijk uitgangspunt is.

Tegelijkertijd blijft de financiële positie van gemeenten zorgelijk. Veel gemeenten worden geconfronteerd met aanhoudende financiële druk en meerjarige onzekerheden in de gemeentelijke begrotingen. In dit licht wordt blijvende aandacht gevraagd voor kostenbeheersing en het onderzoeken van mogelijkheden om de uitvoering van taken efficiënter te organiseren, zonder dat dit ten koste gaat van de kwaliteit van de dienstverlening of de bescherming van de leefomgeving.

Het bestuur van de ODIJmond worden daarom gevraagd:

- blijvend kritisch te kijken naar mogelijkheden voor efficiency en kostenbesparing;
- de ontwikkeling van overhead- en bedrijfsvoering kosten nadrukkelijk te blijven monitoren;
- bij verdere samenwerking of mogelijke samenwerking met andere omgevingsdiensten actief te sturen op schaalvoordelen en beperking van kosten;

- en de deelnemers van de ODIJmond periodiek inzicht te geven in de effecten van de ingezette maatregelen op zowel kwaliteit, capaciteit als financiële ontwikkeling. Bijvoorbeeld in de vorm van een halfjaarlijkse rapportage.

Daarnaast worden de eerder bij de behandeling van de kadernota uitgesproken bedenkingen weer nadrukkelijk onder de aandacht gebracht.

Met inachtneming van bovenstaande aandachtspunten wordt u geadviseerd een positieve zienswijze af te geven op de ontwerpbegroting 2027 van de Omgevingsdienst IJmond.

Uitvoering of vervolgproces

De ontwerp begroting 2027 en de jaarrekening 2025 zullen worden behandeld en vastgesteld in het AB van 1 juli 2026. Uw zienswijze dient voor die datum bij de ODIJmond te worden ingediend.

Participatie en communicatie

Er is geen sprake van participatie.

De vastgestelde begroting wordt door de ODIJmond op de wettelijk voorgeschreven wijze gepubliceerd.

Rapportage en evaluatie

Over de uitvoering van de begroting 2027 wordt door de ODIJmond gerapporteerd d.m.v. bestuursrapportages, het jaarverslag (uitvoering) en de jaarrekening.

Achterliggende documenten en eerder genomen besluiten

raadsvoorstel Toekomstbestendigheid Omgevingsdienst IJmond:

<https://portal.ibabs.eu/Agenda/View/32950dad-8d43-4f01-b994-08542a52cbff>.

raadsvoorstel Kadernota 2027 Omgevingsdienst IJmond:

<https://portal.ibabs.eu/Agenda/View/6c69ffca-42ed-412c-b5da-54f48ec2417b>.

Bijlagen

- Aanbiedingsbrief ontwerpbegroting ODIJmond;
- Ontwerpbegroting 2027 ODIJmond;
- Gewaarmerkte jaarstukken 2025;
- Accountantsverklaring jaarrekening 2025;
- Controleverklaring jaarrekening 2025;
- Brief reactie ontwerp begroting.

Edam-Volendam, d.d. 12 mei 2026

Het college van burgemeester en wethouders van Edam-Volendam,

de secretaris,
N.A. Hellingman-Kuiper

de burgemeester,
R.J. Beukers.

Dit voorstel is elektronisch ondertekend. Dit is na besluitvorming zichtbaar op de volgende pagina.

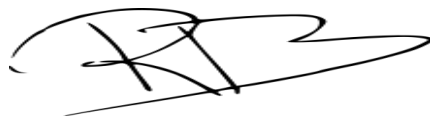
Transactiebewijs iBabs digitale handtekening

Beukers, R.J. (Rick)

r.beukers@edam-volendam.nl

24-06-2026 14:22

dbf572a0aaf9e83b2bb01a61381c2735db4812a9133bda869065eaa232352f5e

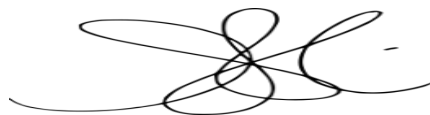
A handwritten signature in black ink, appearing to be 'RJB', written over a horizontal line.

Hellingman (Gemeentesecretaris), N. (Nanda)

n.hellingman@edam-volendam.nl

24-06-2026 16:06

76b47196e897232e72ea3868aa2e5031a042d83ddb6507ae2455da5bf5bbb86b

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'N. Hellingman', written over a horizontal line.